

Medlem til Kommunitetet, og her klagede han over, at man opbyggede Midlerne under Kommunitetet. Det var meget beklageligt at Ministeriet ikke havde forebygget dette, sagde han. Jeg skal et Øieblik dvæle ved Hovedtrækkene af, hvorledes det er gaaet til, at disse Midler opbyggedes der. Der bestod fra Eiden før 1848 mellem Universitetet og Kommunitetet et Mellemregningsforhold, som ogsaa gik over i de første Finantslove. Men da gjorde man den Anskuelse gjældende, at Universitetet og Kommunitetet jo dog i Grunden vare Et, og det var derfor ikke hensigtsmæssigt at have saadanne Mellemregningsforhold. Saa strøg man det; man strøg det Tilskud, Kommunitetet gav og navnlig Erstatningen for de tabte norske Tiender, som tidligere hørte under Universitetet. Jeg skal nu springe noget længer frem i Eiden og erindre om, at da den botaniske Have skulde anlægges, vedtoges det paa udtrykkelig Forflag af Kultusministeren i Landssthinget, at Udgiften dertil skulde udredes af Kommunitetet; men ved Folkethingets Indflydelse blev dette gjort om, og Udgiften blev fra Kommunitetet lagt over paa Universitetet. Kommunitetets Bestemmelse er dernæst at understøtte de Studerende, og for dem bliver Opholdet dyrere end for dem ligesom for alle Andre. De Studerendes Antal tager dernæst til, og de polytekniske Studerende staa saa lige med andre Studerende, at der er Grund til ogsaa at understøtte dem, naar der er Midler dertil. Der har ogsaa gjentagne gange været fre ufat Forflag derom; men de ere i det Væsentlige blevene strøgne af Rigsdagen og særlig af Folkethinget. Saaledes er det gaaet til, at Midlerne opbyggedes under Kommunitetet, medens der er stort Lavvande i Universitetets Formue. Men hvis er Skylden? Det er naturligvis Ministeriets Skyld; derom kan der ikke være nogen Tvivl. Dernæst dvælede det ærede Medlem ved et Forflag om 20 Gratistpladser, som er opført paa det lærde Skolevæsens Budget, og han udtalte sig derom paa en Maade, som i Korthed kan gjengives saaledes: Er dette da den hele Skolereform, at vi her skulle have disse 20 Gratistpladser? Maa jeg minde om, at den sidste Reform af det lærde Skolevæsen daterer sig fra 1871, og at den først er gennemført saavidt, at der nu ganske nylig for anden Gang er afholdt Examen efter denne Lov. Det vilde jo vistnok være meget urimeligt at vente, at der heri allerede nu skulde foretages flere Reforme, og allerede nu at klage over, at de endnu ikke ere komne, maa vel være ensbetydende med at anke over, at man ikke er begyndt paa at reformere, inden endnu den sidste nye Lov er traaet i Kraft. Det forekommer mig ogsaa, at det Udgangspunkt, som det ærede Medlem tog, er saa uheldig valgt, som det fra hans Standpunkt vel er muligt; thi hvad betyde disse 20 Gratistpladser? Det har vist sig, at der er Forældre med ganske ringe Midler, Husmænd f. Ex.,

som ønske at faae deres Børn gjorte delagtige i den høiere Undervisning, som de lærde Skoler yde. Der er i det sidst forløbne Aar kommet Lo til mig, som have foredraget mig, at de have vel begaaede Spinner, at de hidtil have undervist dem, saavidt de have været i Stand dertil, og de have støttet deres Udsagn ved bestemte Udtalelser fra Saglyndige. De have da anmodet mig om, at der maatte tilstaaes deres Børn Fripladser i de lærde Skoler, da de ikke paa nogen anden Maade kunde blive delagtige i den høiere Undervisning. Jeg har indrømmet dem det, og jeg har kunnet det, efterform saadanne Sager hidtil have været Gjenstand for Afgjørelse ved kongelig Resolution; men jeg har ved Siden deraf fundet det rigtig udtrykkelig at optage Bestemmelser paa det lærde Skolevæsens Budget, som bemyndige Ministeriet til at give indtil 20 saadanne Fripladser. Jeg haaber, at Ingen vil have noget derimod, og jeg haaber tillige, at selv det ærede Medlem vil indrømme, at, skal der dables noget ved det lærde Skolevæsen, saa er det ikke noget heldigt Udgangspunkt, han her har valgt sig. — Hermed har jeg gjennemgaaet de vigtigste Punkter, som omhandles i det ærede Medlems Foredrag, og der bliver endnu kun tilbage for mig i Korthed at bevære en Ytring af det ærede Medlem for Aarhus Amts 1ste Valgkreds (Winther), en Ytring, der angik Theatret. Det ærede Medlem mente, at det kunde være hensigtsmæssigt at tage under Overveelse, om ikke Theatret kunde gaa over til Kjøbenhavns Kommune. Jeg skal dertil svare: Ja, naar Forholdet lod sig ordne saaledes, vilde der fra min Side ikke være det Alleringeste i Veien derfor; men jeg vil oprigtig tilstaa, at jeg anser denne Sag for i den Grad haabløs, at det vistnok vil være unyttigt at begynde at indlede Forhandlinger derom.

Th. Nielsen: Den høitærede Conseilspræsident saavel som det ærede Medlem for Kjøbenhavns 1ste Valgkreds (Rimestad) ere gjentagne Gange komne tilbage til, at det var meget uheldigt, at man her ved Finantslovens første Behandling førte egentlig udførlige Forhandlinger, og i det Hele syntes de at ville indskrænke Finantsloven saameget som muligt, idet nemlig den høitærede Conseilspræsident gjentagne Gange omtalte, at dette og hint jo var givet ved særlig Lov, og hvad der ved særlig Lov var givet, skulde man holde sig borte fra ved Finantslovens Behandling. Jeg kan nu meget godt forstaa, at de ærede Herrer kunne have denne Opfattelse, men jeg vil dog minde om den Kamp, der er ført, endogsaa inden vi fik nogen Rigsdag, for at man maatte faae Bevillingsmyndighed. Derform det skulde holde Stik, hvad de ærede Herrer have gjort gjældende, at Finantsloven overhovedet kun skulde være en Indregistrering af de særlige Love, saa ser jeg virkelig ikke, hvorfor man overhovedet